

Załącznik do Uchwały Nr/...../24
Rady Powiatu Skierniewickiego
z dnia 2024 roku

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W POWIECIE SKIERNIEWICKIM NA LATA 2024-2026

**OPRACOWANY PRZEZ
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W SKIERNIEWICACH**

Skierniewice 2024 r.

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp	5
II. Podstawy prawne Programu	7
III. Diagnoza środowiskowa.....	7
3.1. Zagrożenia i dysfunkcje rodzin	9
3.2. Instytucje i organizacje działające w zakresie pomocy społecznej i wspierania osób i rodzin na terenie powiatu	10
IV. Rodzinne i instytucjonalne formy opieki zastępczej	11
4.1. Organizacja pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim	16
4.1.1. Organizacja rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim.....	16
4.1.2. Organizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim	27
4.1.3. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej	32
V. Limit rodzin zastępczych zawodowych	33
VI. Wnioski do Programu	33
VII. Cele i kierunki Programu	36
7.1. Cel główny i cele szczegółowe	36
7.2. Cele szczegółowe, zaplanowane działania i przewidywane efekty	37
7.3 Kierunki działań	44
7.3.1. Plan ograniczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej	44
7.3.2. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	46
VIII. Beneficjenci Programu	48
IX. Realizatorzy Programu	48
X. Monitorowanie Programu i ewaluacja	49

I. WSTĘP

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177).

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców biologicznych.

Organizacja pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na powiecie.

Stosując ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka, powrotu do rodziny, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka, informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej, dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Organizując pieczę zastępczą należy zapewnić realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Mając powyższe na względzie ustawodawca wskazał zadania własne powiatu związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej.

Do głównych zadań w tym zakresie należą: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa, zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu a także finansowanie szkoleń, o których mowa wyżej.

Do zadań własnych powiatu należy również organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia oraz przyznawanie osobom usamodzielnianym pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz na kontynuowanie nauki, a także udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin a organizacją przez powiat pieczy zastępczej.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Niniejszy dokument, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśla kierunki działań w perspektywie 3-letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej. Niniejszy program został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 107);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 ze zm.).

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKOWA

Powiat skierniewicki leży w centralnej Polsce, w pobliżu aglomeracji warszawskiej i łódzkiej zajmując powierzchnię 755,11 km². Administracyjnie należy do województwa łódzkiego. Graniczy z powiatami łódzkimi: łowickim, brzezińskim, tomaszowskim i rawskim oraz mazowieckimi: sochaczewskim i żyrardowskim.

W jego skład wchodzi następujące gminy: Bolimów, Maków, Lipce Reymontowskie, Godzianów, Słupia, Głuchów, Nowy Kawęczyn, Kowiesy, Skierniewice. W centralnej części powiatu usytuowane jest miasto Skierniewice – miasto na prawach powiatu.

Według danych GUS na dzień 31.12.2022 r. liczba mieszkańców powiatu skierniewickiego wynosiła 37 799 (w tym 18 827 mężczyzn oraz 18 972 kobiet) (źródło: GUS – Bank Danych Lokalnych).

W tym 20,29% (7.671 os.) to ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) i 57,9% (21.886 os.) to ludność w wieku produkcyjnym (18–65 lat mężczyźni i 60 lat kobiety) i 21,8% (8.242 os.) ludność w wieku poprodukcyjnym. Liczbę ludności w podziale na płeć w poszczególnych gminach powiatu skierniewickiego wg stanu na dzień 31.12.2022 r. przedstawia tabela nr 1.

Tabela Nr 1: Liczba mieszkańców powiatu skierniewickiego z podziałem na gminy i płeć według stanu na dzień 31.12.2022 roku

Wyszczególnienie	kobiety	mężczyźni	ogółem
Gmina Bolimów	1 976	1 915	3 891
Gmina Głuchów	2 798	2 712	5 510
Gmina Godzianów	1 242	1 310	2 552
Gmina Kowiesy	1 395	1 398	2 793
Gmina Lipce Reymontowskie	1 585	1 534	3 119
Gmina Maków	3 025	2 952	5 977
Gmina Nowy Kawęczyn	1 666	1 712	3 378
Gmina Skierniewice	4 049	4 035	8 084
Gmina Słupia	1 236	1 259	2 495
Powiat Skierniewicki	18 972	18 827	37 799

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Powiat skierniewicki jest powiatem typowo rolniczym, o bardzo małym uprzemysłowieniu, głównie w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego.

Stopa bezrobocia mieszkańców powiatu skierniewickiego wg danych GUS na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 5,0%, na dzień 31.12.2022 r. – 4,4%, na dzień 31.12.2023 r. – 4,0%.

3.1. ZAGROŻENIA I DYSFUNKCJE RODZIN

W ramach swojej działalności Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach corocznie obejmuje wsparciem i pomocą kilkanaście rodzin borykających się z problemami powodującymi dysfunkcje i zaburzenia w ich funkcjonowaniu. Zdecydowanie więcej rodzin wsparciem obejmują ośrodki pomocy społecznej w każdej z gmin powiatu skierniewickiego.

Osoby i rodziny obejmowane były pomocą głównie z powodu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec małoletnich dzieci, problemów związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie.

Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, pomoc w prawidłowym wypełnianiu funkcji zabezpieczających najmłodszych i najłabszych członków rodzin jest podstawowym zadaniem samorządów gminnych i powiatowych.

Rodziny niewydolne wychowawczo są obejmowane pomocą przez służby społeczne samorządów terytorialnych i ich jednostek organizacyjnych. Pracownicy socjalni, asystenci, koordynatorzy rodzin zastępczych współpracują w celu poprawy warunków funkcjonowania tych rodzin i podniesienia ich kompetencji opiekuńczych i wychowawczych. Rodziny te są obejmowane pracą socjalną w środowisku a także kierowane do odpowiednich instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia.

Rodzina dysfunkcyjna nie spełnia podstawowych zadań, które należą do jej istoty: nie zapewnia odpowiedniego klimatu emocjonalnego, nie zaspokaja potrzeb materialnych, duchowych, nie daje zaplecza dla zaspokojenia potrzeb psychicznych czy choćby warunków realizacji podstawowego obowiązku szkolnego. Efektem nienależytego wykonywania władzy rodzicielskiej jest najczęściej absencja szkolna, związane z nią dodatkowe kłopoty szkolne dziecka, między innymi powtarzanie klasy, zły stan sanitarny i zdrowotny mieszkań, brud, brak nawyków higienicznych, pasożyty, choroby, brak szczepień. Towarzyszy temu często zaburzony rozwój emocjonalny i brak poczucia bezpieczeństwa. W skrajnych sytuacjach dalszy pobyt dzieci w rodzinie zagraża ich zdrowiu i życiu. Sytuacje te mogą powodować konieczność zorganizowania opieki zastępczej dla małoletnich dzieci.

W ostatnich latach głównymi powodami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej na terenie powiatu skierniewickiego były:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- uzależnienie od alkoholu jednego lub obojga rodziców,
- inne uzależnienia rodziców,
- przemoc,
- nieporadność,
- przestępczość (odbywanie kary pozbawienia wolności),
- niepełnosprawność, choroby psychiczne rodziców.

3. 2. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPIERANIA OSÓB I RODZIN NA TERENIE POWIATU

W każdej z 9 gmin Powiatu Skierniewickiego funkcjonują:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespoły Interdyscyplinarne realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- sieć gminnych szkół podstawowych,
- przychodnie lekarskie zapewniające mieszkańcom podstawową opiekę zdrowotną.

W strukturach Powiatu, jako jednostki organizacyjne działają:

- dwa Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych (w Bolimowie i w Głuchowie),
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna obejmując pomocą uczniów szkół z terenu powiatu,
- Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Skierniewicach orzeka niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zabezpiecza i organizuje opiekę dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodziców biologicznych, wspiera rodziny zastępcze i usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych, domów samotnej matki i innych ośrodków zapewniających całodobową opiekę i wychowanie osobom kierowanym do nich na podstawie Postanowienia Sądu,
- Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie w dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych zabezpiecza

opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodziców. Aktualnie w każdej placówce może przebywać 14 wychowanków.

Mieszkańcy Powiatu Skierniewickiego korzystają również ze wsparcia instytucji i stowarzyszeń zlokalizowanych na terenie Miasta Skierniewice. Są to:

- Zakłady opieki zdrowotnej: NZOZ-y, Szpital, Poradnia zdrowia psychicznego, Poradnia leczenia uzależnień, inne poradnie specjalistyczne,
- Instytucje edukacyjne – szkoły ponadpodstawowe, szkoły policealne, uczelnie wyższe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Stowarzyszenia w ramach dotacji przekazywanej w drodze otwartych konkursów ofert na realizację zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia mieszkańców powiatu skierniewickiego (Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich AMETYST) i działania na rzecz osób niepełnosprawnych – wielospecjalistyczna rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”),
- Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”,
- Stowarzyszenie Hospicjum im. Anny Olszewskiej,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

IV. RODZINNE I INSTYTUCJONALNE FORMY OPIEKI ZASTĘPCZEJ

Konwencja o prawach dziecka, ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku, stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne, w odpowiedniej instytucji”. Prawo to zapisane jest również w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w art. 72 ust. 2: „Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”. W polskim systemie opieki nad dzieckiem osieroconym lub pozbawionym opieki rodziców biologicznych, ukształtowanym jeszcze

przed 1989 rokiem, dominowały formy instytucjonalnej opieki całkowitej. System opieki zastępczej aż do 1999 miał charakter resortowy. Zadania polityki społecznej realizowały wówczas trzy resorty: edukacji, pracy i polityki społecznej oraz zdrowia i opieki społecznej. W 1999 roku, w wyniku przeprowadzonej reformy administracyjnej kraju, nałożono na powiaty obowiązek zapewnienia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców naturalnych – zastępczego środowiska wychowawczego. Aktem prawnym regulującym problemy zapewnienia opieki i wychowania dzieciom jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dziecku, które z różnych przyczyn nie może wychowywać się w swojej naturalnej rodzinie, państwo zapewnia opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej.

Organizację pieczy zastępczej sprawowanej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na powiat.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

1. rodzinnej

1) rodzina zastępcza

- a) **spokrewniona** – tworzona przez małżonków lub osobę samotną, będących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- b) **niezawodowa** – mogą ją tworzyć małżonkowie lub osoba samotna, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- c) **zawodowa** – małżonkowie lub osoba samotna, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Rodzina zawodowa otrzymuje wynagrodzenie.

W tym:

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego (w której umieszcza się dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania ich sytuacji życiowej, nie dłużej jednak niż na 12 miesięcy);
- zawodowa specjalistyczna;

W rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej,

2) rodzinny dom dziecka (do 8 dzieci)

Rodzinny dom dziecka to placówka opiekuńczo-wychowawcza, która przeznaczona jest dla 4 do 8 dzieci (wyjątkiem są sytuacje, kiedy do placówki zostaje skierowane rodzeństwo – wtedy dzieci może być więcej).

2. instytucjonalnej

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej (prowadzonej przez powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podst. art. 190 ustawy);
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej (prowadzonej przez samorząd województwa lub podmiot, któremu zlecił realizację tego zadania na podst. art. 190 ustawy);
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (prowadzonego przez samorząd województwa lub podmiot, któremu zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190 ustawy).

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. W celu realizacji planów pomocy dziecku współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnia umieszczonym w pieczy zastępczej dzieciom optymalne warunki rozwoju i wychowania. Organizator obejmuje również wsparciem osoby opuszczające, po osiągnięciu pełnoletniości rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, umieszczone w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu.

Organizator pieczy zastępczej udziela pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, współpracuje z sądami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami, osobami fizycznymi i prawnymi oraz z innymi powiatami i gminami, z których pochodzą wychowankowie pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

- c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wysokość pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka w rodzinach zastępczych od 01. czerwca 2024 roku wynosi:

- 1.002 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej (wcześniej 899 zł),
- 1.517,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej oraz zawodowej (wcześniej 1.361,00 zł),
- 306,00 zł dodatku dla każdego dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub umieszczone w rodzinie zastępczej na podst. Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (wcześniej 274),

Ponadto na niepełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca opiekunom zastępczym świadczenie wychowawcze w wysokości 800,00 zł miesięcznie (do 31.12.2023 r. 500 zł miesięcznie).

Ustawa daje również możliwość przyznania rodzinom zastępczym środków finansowych na zabezpieczenie funkcjonowania umieszczonych w nich dzieci, m.in. świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych, dofinansowania do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania i innych zgodnie z przepisami.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 4.100 zł. Od 01.06.2024 r., po waloryzacji wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego została ustalona na kwotę 4.568 zł. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie w kwocie nie niższej niż 5.084 zł miesięcznie (od 01.06.2024 r., po waloryzacji – 5.664 zł).

Poza podstawowym podziałem można wyróżnić **rodziny pomocowe**, które w sytuacjach kiedy rodziny zastępcze nie będą w stanie czasowo sprawować opieki nad umieszczonymi dziećmi przejmą nad nimi opiekę. Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka, oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodzinie pomocowej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% wynagrodzenia ustalonego dla zawodowej rodziny zastępczej, przeliczone proporcjonalnie do ilości dni sprawowanej nad dzieckiem opieki.

Ustawa wyróżnia także **rodziny wspierające**, które na poziomie gminy, przy współpracy

z asystentem rodziny, pomagają rodzinie przeżywającej różnego typu trudności. Rodziny wspierające mają za zadanie wesprzeć rodzinę potrzebującą przede wszystkim w opiece i wychowaniu dziecka, w celu utrzymania dziecka w środowisku rodzinnym, bez konieczności umieszczania go w jednej z form pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 93 ust. 2 mówi, że placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze są prowadzone, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- 1) socjalizacyjnego;
- 2) interwencyjnego;
- 3) specjalistyczno-terapeutycznego;
- 4) rodzinnego.

Typ placówki opiekuńczo-wychowawczej określa jej regulamin. Placówka opiekuńczo-wychowawcza może łączyć zadania placówek, wymienionych w pkt. 1–3 (art. 101 ustawy).

Artykuł 93 ust. 4 ustawy określa zadania placówki opiekuńczo-wychowawczej:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;

- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

4.1. ORGANIZACJA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SKIERNIEWICKIM

Na terenie powiatu skierniewickiego zadania z zakresu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodziców naturalnych wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które na podstawie Zarządzenia Nr 32/2011 Starosty Skierniewickiego z dnia 30 grudnia 2011 r. od dnia 1 stycznia 2012 roku jest Organizatorem pieczy zastępczej.

4.1.1. Organizacja rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim

Na terenie powiatu skierniewickiego na dzień 31.12.2023 r. funkcjonowały 43 rodziny zastępcze, w których przebywało 70 wychowanków, przy czym w trakcie roku 2023 było 46 rodzin zastępczych i 75 wychowanków. Spośród 43 rodzin zastępczych (wg stanu na 31.12.2023 r.) – 23 to rodziny zastępcze spokrewnione wychowujące 35 dzieci, 17 rodzin niezawodowych, w których wychowywało się 26 dzieci i 3 rodziny zastępcze zawodowe wychowujące 9 dzieci.

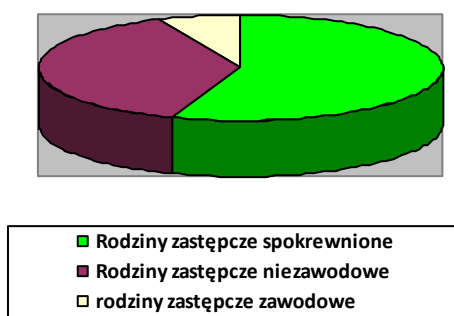
Tabela Nr 2: Liczba rodzin zastępczych i wychowywanych dzieci w latach 2020–2023
(stan na 31.12.)

Rok	Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zawodowe	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2020	25	38	14	21	3	10
2021	28	45	13	20	3	10
2022	25	38	15	24	3	9
2023	23	35	17	26	3	9

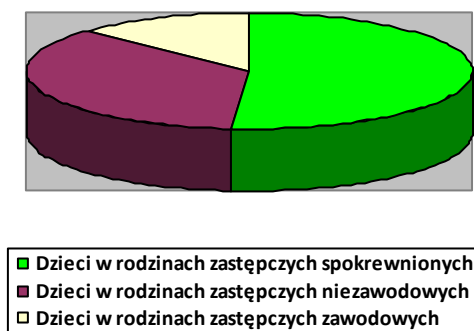
Źródło: PCPR Skierniewice

Strukturę rodzin zastępczych i wychowanków przebywających w poszczególnych typach rodzin zastępczych na terenie powiatu skierniewickiego wg stanu na dzień 31.12.2023 roku przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres Nr 1: Struktura rodzin zastępczych w powiecie skierniewickim – na dzień 31.12.2023 r.

Wykres Nr 2: Wychowankowie w poszczególnych typach rodzin zastępczych w powiecie skierniewickim – na dzień 31.12.2023 r.

Z powyższych danych wynika, że liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu skierniewickiego i wychowywanych w nich dzieci w latach 2020–2023 utrzymywała się na podobnym poziomie od 42 do 44 rodzin zastępczych (wg stanu na 31.12). Przy czym liczba rodzin w trakcie każdego roku była większa – 49 rodzin zastępczych w każdym roku.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. na terenie powiatu funkcjonowało 25 rodzin zastępczych spokrewnionych, co stanowiło 59,5% ogólnej liczby rodzin zastępczych, 14 rodzin niezawodowych – 33,3% ogólnej liczby rodzin zastępczych i 3 rodziny zawodowe – 7,1% ogólnej liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego.

Po czterech latach, tj. wg stanu na dzień 31.12 2023 r. struktura ta przedstawiała się następująco: rodziny zastępcze spokrewnione stanowią 53,5% ogólnej liczby rodzin zastępczych, rodziny zastępcze niezawodowe 39,5% rodzin zastępczych i rodziny zastępcze zawodowe – 7,0% wszystkich rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego.

Zauważamy zmniejszanie się odsetka rodzin zastępczych spokrewnionych i zwiększanie odsetka rodzin niezawodowych. Nadal jednak utrzymuje się od wielu lat brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Nowopowstające rodziny zastępcze niezawodowe to w większości przypadków członkowie dalszej rodziny umieszczanych w pieczy zastępczej dzieci.

Od 2020 roku na terenie powiatu skierniewickiego funkcjonują 3 rodziny zastępcze zawodowe.

Z analizy danych dotyczących powstawania na terenie powiatu skierniewickiego nowych rodzin zastępczych w latach 2020–2023 wynika, że w latach 2020 i 2021 nastąpił znaczący przyrost liczby nowych rodzin zastępczych spokrewnionych – po 4 rodziny w każdym roku, w 2022 – 0, a w 2023 r. – powstała 1 rodzina zastępcza spokrewniona. W latach 2021 i 2022 powstawały po 3 rodziny zastępcze niezawodowe, a w 2023 – 2 rodziny zastępcze niezawodowe.

Największy wzrost liczby wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu skierniewickiego (napływ nowych wychowanków) w analizowanym okresie odnotowano w roku 2021, kiedy to w rodzinach zastępczych na terenie powiatu skierniewickiego zostało umieszczonych 14 nowych wychowanków (w 2023 – 4, w 2022 – 8, w 2020 – 6). Dane w tym zakresie obrazuje tabela Nr 3.

Tabela Nr 3: Powstawanie rodzin zastępczych na terenie powiatu skierniewickiego w latach 2020-2023

Rok	Ilość utworzonych rodzin zastępczych			Liczba umieszczonych dzieci		
	S	N	Z	S	N	Z
2020	4	0	1*	5	0	1
2021	4	3	0	9	5	0
2022	0	3	0	0	6	2
2023	1	2	0	1	2	1

S – rodziny zastępcze spokrewnione N – rodziny zastępcze niezawodowe

Z – rodziny zastępcze zawodowe

* rodzina zastępcza zawodowa przekształcona z niezawodowej

Źródło: PCPR Skierniewice

W trybie ciągłym prowadzone są działania mające na celu rozpowszechnianie idei rodzicielstwa zastępczego. Dla pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach (Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej) propaguje w lokalnej prasie i mediach społecznościowych (facebook) nabór na kandydatów na rodziny zastępcze, udzielano również wywiadów lokalnym rozgłośniom. W 2023 roku w ramach projektu „Rodzina to moje szczęście” – wsparcia rodzin zastępczych opracowano, wydrukowano i dystrybuowano ulotki promujące rodzicielstwo zastępcze.

Na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach na stałe dostępna jest informacja dotycząca warunków, jakie należy spełnić aby ubiegać się o ustanowienie rodziną zastępczą oraz informacje dotyczące procesu kwalifikacyjnego kandydatów na rodziny zastępcze, rodzajów rodzin zastępczych oraz świadczeń na rzecz rodzin zastępczych i dzieci w tych rodzinach umieszczonych. Celem tych działań jest zachęcenie odbiorców do zgłaszania się na szkolenia.

Niestety działania te nie przynoszą oczekiwanych efektów. Od wielu lat obserwuje się znikome zainteresowanie pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Bardzo rzadko zdarza się, że zgłaszają się osoby chętne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, chcące odbyć szkolenie i uzyskać kwalifikacje a następnie przyjąć do swojej rodziny dziecko. Tacy kandydaci zgłaszają się raz na dwa-trzy lata. Najczęściej w sytuacji, gdy w Sądzie toczy się postępowanie o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej poszukuje kandydatów na rodzinę zastępczą wśród osób z bliższej i dalszej rodziny dziecka. Najczęściej w indywidualnych rozmowach dotyczących konkretnego dziecka

udaje się zabezpieczyć jego pobyt u osób mu znanych i pragnących stworzyć mu dobre warunki dalszego rozwoju. Kandydaci ci są weryfikowani pod względem spełniania warunków określonych w ustawie, przechodzą badania psychologiczne oraz są kierowani na szkolenie (w przypadku rodzin niezawodowych) w celu uzyskania kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach corocznie organizuje szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej zatrudniając trenerów programu zatwierdzonego przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Na szkolenia kierowane są wszystkie osoby zobowiązane do ich ukończenia.

Dane dotyczące zorganizowanych w latach 2020-2023 szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prezentuje tabela nr 4.

Tabela Nr 4: Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej z terenu powiatu skierniewickiego latach 2020-2023

Rok	Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe		Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe	
	Liczba przeszkolonych osób	Liczba przeszkolonych rodzin	Liczba przeszkolonych osób	Liczba przeszkolonych rodzin
2020	3	2	0	0
2021	1	1	0	0
2022	4	4	0	0
2023	3	2	0	0

Źródło: PCPR Skierniewice

W ciągu roku 2023 na terenie powiatu przestały funkcjonować 3 rodziny zastępcze spokrewnione – wychowankowie (3 os.) opuścili rodzinę zastępczą w związku z usamodzielnieniem się. Ponadto 2 wychowanków opuściło rodziny zastępcze, w których nadal pozostają inni wychowankowie (1 się usamodzielniał, 1 zgodnie z postanowieniem Sądu umieszczony w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W roku 2022 rozwiązano 3 rodziny zastępcze spokrewnione (2 w związku z usamodzielnieniem się wychowanków i jedna w związku z powrotem dziecka pod opiekę biologicznej matki) i 1 rodzinę zastępczą niezawodową – w związku z powrotem dzieci pod opiekę biologicznych rodziców. Ponadto 6 wychowanków opuściło rodziny zastępcze, w których nadal pozostają inni wychowankowie (3 się usamodzielniało, 2 zgodnie z postanowieniem Sądu umieszczonych w instytucjonalnej

pieczy zastępczej, jedno po krótkim pobycie interwencyjnym w naszej rodzinie zastępczej zawodowej zostało umieszczone przez swój powiat w docelowej rodzinie zastępczej).

W roku 2021 na terenie powiatu przestało funkcjonować 5 rodzin zastępczych: 1 rodzina niezawodowa została rozwiązana i wychowanka umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej, 3 rodziny zastępcze niezawodowe adoptowały swoich podopiecznych, 1 rodzina przeniosła się na teren innego powiatu.

Ponadto 2 wychowanków opuściło rodziny zastępcze, w których nadal pozostają inni wychowankowie (1 usamodzielniony, 1 zgodnie z postanowieniem Sądu umieszczony w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem zostało umieszczone 1 dziecko (od lipca 2020 r. przebywające w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym „Tuli-Luli” w Łodzi).

W ciągu roku 2020 rozwiązano 7 rodzin zastępczych spokrewnionych – 4 wychowanków się usamodzielnilo i opuściło pieczę zastępczą (jedna osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej zmarła i pełnoletni wychowankowie weszli w proces usamodzielnienia). Jedna wychowanka rodziny zastępczej spokrewnionej powróciła do rodziny biologicznej, troje dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało postanowieniem Sądu umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (2 w POW w Strobowie, 1 w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym „Tuli-Luli” w Łodzi). Ponadto jedna rodzina zastępcza zmieniła miejsce zamieszkania – przeprowadziła się z terenu Powiatu do Miasta Skierniewice i tam funkcjonuje.

Dane dotyczące opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023 prezentuje tabela Nr 5.

Tabela Nr 5. Powody opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej.

Powody opuszczenia rodziny zastępczej	2020	2021	2022	2023	Ogółem
Powrót do rodziny biologicznej	1	0	3	0	4
Przysposobienie	0	3	0	0	3
Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej	3	2	2	1	8
Usamodzielnienie	5	1	6	4	16
Ogółem	9	6	11	5	31

Źródło: PCPR Skierniewice

Na podstawie analizy dokumentacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego, wg stanu na dzień 31.12.2023 r., pod względem przyczyn umieszczenia w pieczy zastępczej, wynika, że:

- 7 dzieci jest sierotami, z tego 2 przebywa w rodzinach spokrewnionych, a 5 dzieci w rodzinach niezawodowych (wujostwo);
- 4 dzieci jest półsierotami (przebywają w rodzinach spokrewnionych), przy czym dodatkowo drugie z rodziców jest osobą niewydolną wychowawczo, uzależnioną, chorą psychicznie i nie może lub nie chce zajmować się dzieckiem;
- 59 dzieci ma obojwoje rodziców, a w pieczy zastępczej przebywają z uwagi na występujące w rodzinie dysfunkcje: alkoholizm, przemoc, przestępczość rodziców (rodzice przebywają w ZK), chorobę psychiczną, niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego. Przy czym w większości przypadków przyczyny są złożone.

Dane te prezentuje tabela nr 6.

Tabela Nr 6: Przyczyny umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu skierniewickiego wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Przyczyny umieszczenia w rodzinie zastępczej	Liczba dzieci		
	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe
Sieroctwo	2	5	0
Półsieroctwo	4	0	0
Uzależnienia rodziców biologicznych	13	10	5
Przemoc	4	2	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	11	9	4
Długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	1	0	0
Inne	0	0	0

Źródło: PCPR Skierniewice

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego, według stanu na 31.12.2023 r., przebywa 35 wychowanków pochodzących z innych powiatów. W 2023 roku w rodzinach zastępczych na terenie powiatu skierniewickiego na czworo umieszczonych w tym roku w rodzinach zastępczych – 3 dzieci było spoza powiatu skierniewickiego. Tylko jeden wychowanek przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwał na terenie powiatu skierniewickiego.

Na podstawie analizy dokumentacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego, wg stanu na dzień 31.12.2023 r., pod względem miejsca zamieszkania przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej, wynika, że 50% wychowanków rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego zamieszkiwało wcześniej na terenie naszego powiatu. Drugie 50% – 35 wychowanków przed umieszczeniem pieczy zastępczej zamieszkiwała na terenie innych powiatów. Dane w tym zakresie prezentuje tabela nr 7.

Tabela Nr 7: Powiat zamieszkania dziecka przed umieszczenia w pieczy zastępczej po raz pierwszy wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe
Miasto Skierniewice	15	4	0
Powiat Łowicki	1	0	0
Powiat Żyrardowski	0	2	0
Powiat Tomaszowski	0	1	0
Miasto Gliwice	0	1	0
Powiat Sochaczewski	0	1	0
Miasto Łódź	0	1	0
Miasto Poznań	2	2	0
Powiat Brzeziński	0	2	0
Powiat Namysłowski	0	1	0
Powiat Zgierski	1		0
Londyn (umieszczenie na podstawie orzeczenia Sądu w Wielkiej Brytanii)	0	1	0
RAZEM	19	16	0

Źródło: PCPR Skierniewice

W rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem skierniewickim, według stanu na 31.12.2023 r., przebywa 18 wychowanków pochodzących z terenu powiatu skierniewickiego. Wychowankowie są umieszczeni w 11 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów – w 7 rodzinach spokrewnionych i 5 rodzinach niezawodowych. Za wychowanków tych powiat refunduje koszty utrzymania w rodzinie zastępczej na podstawie podpisanych porozumień.

Tabela Nr 8: Dzieci z terenu powiatu skierniewickiego umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Miejsce zamieszkania rodziny zastępczej	Liczba dzieci		
	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe
Miasto Skierniewice	4	2	0
Powiat Łowicki	1	0	0
Powiat Żyrardowski	0	5	0
Powiat Kluczborski	0	1	0
Powiat Warszawski Zachodni	1	0	0
Powiat Rawski	2	0	0
Miasto Łódź	0	0	0
Miasto Warszawa	0	1	0
RAZEM	8	10	0

Źródło: PCPR Skierniewice

Przyczyny umieszczenia dzieci pochodzących z terenu powiatu skierniewickiego w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przedstawiają się następująco:

- 1 dziecko jest sierotą i przebywa w rodzinie spokrewnionej;
- pozostali wychowankowie zostali w pieczy zastępczej zostali umieszczone z uwagi na występujące w rodzinie dysfunkcje alkoholizm, przemoc, przestępczość rodziców (rodzice przebywają w ZK), chorobę psychiczną, niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego. Przy czym w większości przypadków przyczyny są złożone.

Dane te prezentuje tabela nr 9.

Tabela Nr 9: Przyczyny umieszczenia w dzieci pochodzących z terenu powiatu skierniewickiego w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Przyczyny umieszczenia w rodzinie zastępczej	Liczba dzieci		
	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe
Sieroctwo	1	0	0
Pólsieroctwo	0	0	0
Uzależnienia rodziców biologicznych	4	2	0
Przemoc	0	0	0

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	3	7	0
Długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	0	0	0
Inne	0	1	0

Źródło: PCPR Skierniewice

Wszystkie rodziny zastępcze obejmowane były pomocą finansową zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Szczegóły pomocy prezentuje tabela Nr 10.

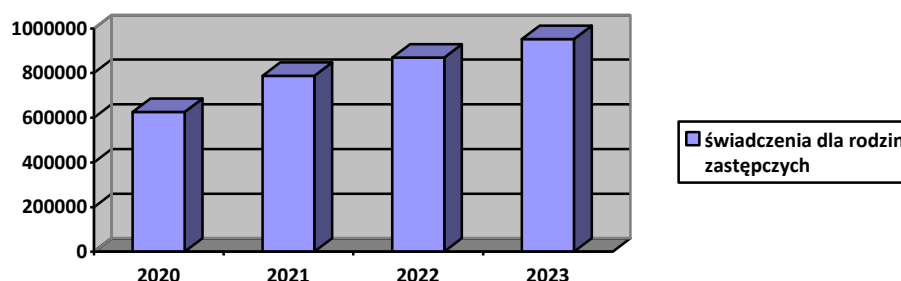
Tabela Nr 10: Kwoty wydatkowane na świadczenia i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2020-2023 (w zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	625.495	788.163	869.776	952.742
Wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka	100.689	111.528	121.583	163.940

Źródło: PCPR Skierniewice

W roku 2023 kwota świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci wypłaconych funkcjonującym na terenie powiatu skierniewickiego rodzinom zastępczym wynosiła 952.742 zł. Kwota ta od 2020 roku systematycznie wzrasta. Największy wzrost rok do roku był w roku 2021 – 20,6%, w kolejnych latach odpowiednio 9,4% i 8,7%.

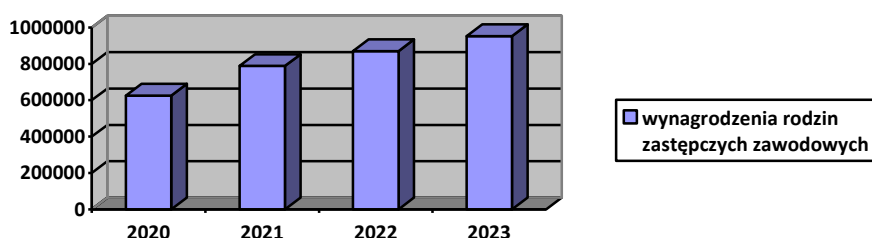
Wykres nr 3. Świadczenia na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2023

Na terenie powiatu skierniewickiego od 01.01.2020 roku funkcjonują 3 rodziny zastępcze zawodowe w których na dzień 31.12.2023 r. przebywało 9 wychowanków. Rodziny zawodowe otrzymują wynagrodzenie z tytułu świadczonej opieki

i wychowania na podstawie zawartych umów. Kwota wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego na mocy uchwał podejmowanych przez Radę Powiatu Skierniewickiego była corocznie podnoszona do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. W roku 2020 wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych było ustalone na kwotę 2.600 zł brutto, w 2021 r. – 2.800 zł, w 2022 r. – 3.010 zł. Od dnia 01.06.2023 r. – zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynagrodzenie rodzin zastępczych zawodowych wynosi 4.100 zł brutto miesięcznie. Wydatki na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych wzrastały w roku 2021 o 9,7%, w 2022 o 8,3% i w 2023 o 25,8% rok do roku.

Wykres nr 4. Wydatki na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych w latach 2020-2023

W środowisku rodzin zastępczych obserwowanych jest wiele trudności związanych z opieką i wychowaniem umieszczonych w rodzinach zastępczych dzieci. Do najczęstszych problemów występujących w pracy z rodzinami zastępczymi zalicza się:

- ◆ zaburzenia więzi dzieci,
- ◆ trudności szkolne,
- ◆ trudności w kontaktach rodziny zastępczej z rodziną biologiczną,
- ◆ trudności okresu dojrzewania wychowanków,
- ◆ zaburzenia FAS,
- ◆ brak wzajemnego zrozumienia wynikający z różnicy pokoleniowej pomiędzy dzieckiem a opiekunem przede wszystkim w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- ◆ niskie kompetencje wychowawcze opiekunów przede wszystkim w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- ◆ zaburzenia zachowania i emocji u dzieci.

W celu wsparcia w rozwiązywaniu powyższych trudności rodziny zastępcze obejmowane są wsparciem pracowników merytorycznych PCPR. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach między innymi realizuje poniżej wymienione formy wsparcia dla rodzin zastępczych:

- wsparcie i pomoc pracowników PCPR w rozwiązywaniu trudnych sytuacji,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, wychowywanych w tych rodzinach dzieci jak również rodziców biologicznych dzieci objętych tą pieczę,
- zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego oraz cywilnego,
- organizowanie szkoleń i warsztatów dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej,
- pomoc w organizacji wypoczynku letniego dla wychowanków rodzin zastępczych,
- wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (dla 15 rodzin zastępczych),
- organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych,
- organizowane we współpracy z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną konferencje szkoleniowe dotyczące problemów związanych z wychowaniem dzieci i młodzieży,
- działania na rzecz integracji rodzin zastępczych: Powiatowe Święto Rodziny, pikniki rodzin zastępczych, spotkania świąteczno-noworoczne, itp.
- działania promujące rodzicielstwo zastępcze i organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4.1.2. Organizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim

Według wszystkich danych – rodzinne formy opieki, a więc rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka są najlepszymi formami zapewniającymi opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodziców. Promowanie tych form, tworzenie rodzin zastępczych i wspieranie ich funkcjonowania są priorytetowym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, jako organizatora pieczy zastępczej.

Skierowanie dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu wszystkich możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub w rodzinie zastępczej. Pobyt powinien mieć charakter przejściowy, przyjęcie dziecka do placówki następuje na podstawie orzeczenia sądu rodzinnego, na wniosek rodziców lub na wniosek samego dziecka.

Na terenie powiatu skierniewickiego funkcjonują 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze działające w strukturze Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie. Placówki spełniają obowiązujące standardy.

Zgodnie art. 95 ust. 3 i art. 230 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 01.01.2021 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie można umieścić w tym samym czasie więcej niż 14 wychowanków. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Stobowie osiągnęła standard w zakresie liczby miejsc w Placówce w czerwcu 2021 roku. Od 01.01.2021 roku zarówno Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 jak i Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 dysponują 14 miejscami.

Na dzień 31.12.2023 r. w Placówce Nr 1 przebywało 15 wychowanków – na podstawie zezwolenia Wojewody na umieszczenie kolejnego dziecka pomimo przekroczenia dopuszczalnej liczby miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z art. 95 ust. 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej umieszczonych było 14 wychowanków.

W latach 2020–2023 w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie przebywało od 7 do 12 wychowanków z terenu powiatu skierniewickiego (w 2023 r. – 7 wychowanków, w 2022 – 12, w 2021 – 11, w 2020 – 10) przy czym wg. stanu na dzień 31.12.2023 r. w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie przebywało 6 wychowanków pochodzących z terenu powiatu skierniewickiego. Pozostali wychowankowie pochodzą z innych powiatów, które na podstawie zawartych porozumień pokrywają koszty utrzymania dzieci w placówce.

Jeden wychowanek z terenu powiatu skierniewickiego od stycznia 2022 roku przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem – w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Typu Specjalistyczno-Terapeutycznej w Golubiu Dobrzyniu. Powiat Skierniewicki ponosi koszty jego utrzymania w tej placówce. Za wychowanka w placówce specjalistyczno-terapeutycznej w 2023 roku Powiat Skierniewicki poniósł koszt w wysokości 88.370,04 zł (w 2022 roku – 80.627,97 zł).

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie określany corocznie Zarządzeniem Starosty Skierniewickiego publikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego i w ostatnich latach kształtował się zgodnie z danymi prezentowanymi w tabeli nr 11.

Tabela Nr 11: Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie w latach 2020-2024

Rok	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie
2020	4.388,51 zł
2021	5.573,20 zł
2022	7.004.39 zł
2023	7.862.67 zł
2024	8.439,69 zł

Źródło: PCPR Skierniewice

Wydatki ponoszone przez powiat skierniewicki za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Stobowie w latach 2020–2023 prezentuje tabela nr 12.

Tabela Nr 12: Wydatki na utrzymanie dzieci z terenu powiatu skierniewickiego w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Stobowie w latach 2020-2023

Rok	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w PO-W w Stobowie	Liczba miesięcznych stawek za pobyt dzieci z terenu powiatu skierniewickiego w PO-W w Stobowie	Kwota wydatkowana na opłaty za pobyt dzieci w PO-W w Stobowie
2020	4.388,51 zł	118	519 523 zł
2021	5.573,20 zł	84	479 296 zł
2022	7.004.39 zł	85	595 374 zł
2023	7.862.67 zł	80	629 037 zł

Źródło: PCPR Skierniewice

Wyliczenia kwoty wydatkowanej na utrzymanie wychowanków z terenu powiatu skierniewickiego w Placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Stobowie wynikają z przemnożenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce

opiekuńczo-wychowawczej i liczby dzieci z terenu powiatu skierniewickiego wg stanu na koniec każdego miesiąca.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach corocznie otrzymuje z innych powiatów kilkaset wniosków o umieszczenie dzieci w funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W miarę możliwości po rozpatrzeniu wniosków wydawane są skierowania do placówki. Statystykę w tym zakresie w latach 2020–2023 przedstawia tabela nr 13.

Tabela Nr 13: Umieszczanie dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie w latach 2020-2023

Rok	Liczba wniosków o wydanie skierowania do placówki	Liczba wydanych skierowań	W tym liczba skierowań dzieci z terenu powiatu skierniewickiego
2020	695	12 (zrealizowano 8)	3
2021	938	9 (zrealizowano 8)	2 (1 niezrealizowane)
2022	2.232	8	6
2023	4.673	6	1

Źródło: PCPR Skierniewice

Powyższe dane wykazują znaczący wzrost liczby wniosków o umieszczenie dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej w latach 2022-2023 w porównaniu do lat poprzednich, co może wskazywać na duże potrzeby w zakresie zapewnienia opieki instytucjonalnej przy braku możliwości zapewnienia rodzinnej pieczy zastępczej. Wynika to również z faktu, iż funkcjonujące na terenie kraju placówki opiekuńczo-wychowawcze w celu osiągnięcia standardów ograniczały liczbę miejsc w tych placówkach.

W 2023 r. w okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez powiat skierniewicki, przebywało w sumie 32 wychowanków (dane PCPR), średnio w miesiącu 29 wychowanków, z czego – 7 to wychowankowie pochodzący z naszego powiatu (średnio 6,6 w miesiącu).

Podobnie jak w rodzinach zastępczych głównymi przyczynami umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych są: uzależnienia rodziców (głównie od alkoholu i narkotyków), przemoc w rodzinie, niezaradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, choroby psychiczne rodziców.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze podejmują działania zmierzające do:

- ❖ zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania jego niezbędnych potrzeb m.in. emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- ❖ realizowania przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- ❖ umożliwienia kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- ❖ powrotu dziecka do rodziny;
- ❖ zapewnienia dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- ❖ objęcia dziecka działaniami terapeutycznymi;
- ❖ zapewnienia korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Placówki w zakresie wykonywanych zadań współpracują z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, rodziną, asystentem rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej i innymi osobami oraz instytucjami, które podejmują się wspierania działań wychowawczych placówki, w szczególności w zakresie przygotowania dziecka do samodzielnego życia.

Podsumowując przedstawioną charakterystykę instytucjonalnej pieczy zastępczej należy stwierdzić, iż mimo podejmowanych działań zmierzających do rozwoju form rodzinnych, funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych nadal jest bardzo istotne i potrzebne. Funkcjonujące na terenie powiatu skierniewickiego placówki zabezpieczają potrzeby powiatu. Wydawane przez sąd rodzinny postanowienia o umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej są wykonywane na bieżąco. W sytuacji zagrożenia dziecko pozbawione opieki i wychowania niezwłocznie jest zabezpieczane w jednej z funkcjonujących na terenie powiatu placówek, bez konieczności poszukiwania miejsca w placówkach usytuowanych daleko od miejsca dotychczasowego zamieszkiwania.

W placówkach zatrudniona jest specjalistyczna kadra, która posiada wiedzę i doświadczenia w zakresie metod pracy z dziećmi i młodzieżą prezentującymi trudne zachowania i zaburzenia wynikające z ich traumatycznych doświadczeń, z którymi trudno poradzić sobie w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Biorąc pod uwagę powyższe zasadne jest dalsze funkcjonowanie na terenie powiatu skierniewickiego placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których dzieci znajdują schronienie i wsparcie.

4.1.3. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej

Powiat otacza opieką także pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i młodzieżowe ośrodki wychowawcze i inne placówki opieki całkowitej, jeśli przebywali tam na podstawie postanowienia sądu.

W roku 2023 pomocą finansową z PCPR w Skierniewicach objętych było 18 wychowanków rodzin zastępczych i 3 pełnoletnich wychowanków instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Szczegóły tej pomocy przedstawia Tabela nr 14.

Tabela Nr 14: Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Pomoc na kontynuowanie nauki		Jednorazowe świadczenie na usamodzielnienie		Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	
	R	I	R	I	R	I
Liczba wychowanków	10	1	10	2	3	0
Kwota świadczeń	59.229 zł	5.699 zł	38.672 zł	16.807 zł	6.117 zł	—

R – rodzinne formy pieczy zastępczej

I – instytucjonalne formy pieczy zastępczej (placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, i in.)

Źródło: PCPR Skierniewice

Praca z usamodzielniającymi się wychowankami oparta jest na opracowanym „Indywidualnym Programie Usamodzielnienia”, nakierowana jest na uzyskanie wykształcenia zgodnego z możliwościami wychowanka, uzyskanie kwalifikacji zawodowych umożliwiających zatrudnienie, udzielaniu pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz uzyskaniu przysługujących świadczeń. Wychowankowie obejmowani są również wsparciem w formie poradnictwa i pomocy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i obowiązkiem określenia limitu rodzin zastępczych określa się limit rodzin zawodowych na lata 2024–2026:

Tabela Nr 15: Limit rodzin zawodowych w powiecie skierniewickim na lata 2024–2026

Rok	Limit rodzin zawodowych
2024	3
2025	4
2026	4

VI. WNIOSKI DO PROGRAMU

1. Należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i rodzin pomocowych.
2. Należy prowadzić kampanie informacyjno-edukacyjne mające na celu propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
3. Należy preferować rodzinne formy pieczy zastępczej dla dzieci wymagających zapewnienia opieki poza rodziną biologiczną.
4. Należy utrzymywać standardy funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych w celu zapewnienia możliwie najlepszych warunków dla wszechstronnego rozwoju wychowanków umieszczonych w pieczy instytucjonalnej.
5. Należy zapewnić rodzinom zastępczym specjalistyczne wsparcie oraz rozwijać działalność grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, mające na celu pomoc i zapobieganie wypaleniu.
6. Należy zapewnić wsparcie usamodzielniającym się wychowankom rodzinnym i instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

7. Należy prowadzić działania wspierające rodziny biologiczne dzieci przebywających w pieczy zastępczej w celu powrotu do prawidłowego funkcjonowania i umożliwienia ponownego objęcia opieką rodzicielską własnych dzieci.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do wewnętrznej analizy niniejszego Programu w celu zoptymalizowania strategii rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu skierniewickiego. Głównym celem analizy jest określenie aktualnej pozycji badanego przedmiotu i jej perspektyw, a wraz z tym najlepszej strategii postępowania.

W niniejszym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zastosowano analizę SWOT jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Wykształcona i doświadczona kadra PCPR; – Dobra współpraca z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i innymi instytucjami zajmującymi się problematyką związaną z opieką nad dzieckiem i rodziną, w tym także z Sądem; – Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, grupy wsparcia; – Funkcjonujące na terenie powiatu 3 zawodowe rodziny zastępcze; – Funkcjonowanie 2 placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu; – Organizacja szkoleń dla rodzin zastępczych; – Prowadzenie działań promujących rodzicielstwo zastępcze; – Stałe podnoszenie kwalifikacji kadry pracowników PCPR; – Zapewnienie pomocy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracowników socjalnych; 	<ul style="list-style-type: none"> – Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych; – Brak rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego; – Brak kandydatów do tworzenia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych; – Ograniczone możliwości w kwestii udzielania pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia usamodzielnianym wychowankom; – Małe zaangażowanie rodzin zastępczych do uczestnictwa w grupie wsparcia; – Niewystarczająca identyfikacja rodzin biologicznych wymagających wsparcia; – Powolne działanie sądów w sprawach związanych z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka; – Niewystarczająca dostępność do specjalistycznego wsparcia psychologicznego, w szczególności z zakresu zaburzeń więzi i traumy

<ul style="list-style-type: none"> – Przyznawanie środków finansowych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej; – System prawny; – Wsparcie samorządu w działaniach na rzecz pieczy zastępczej; – Doświadczenie w zakresie realizacji dodatkowych form wsparcia dla wychowanków (realizacja projektów skierowanych do wychowanków pieczy zastępczej); – Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz sponsorami 	<p>wczesnodziecięcej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Brak placówek wsparcia dziennego w gminach; – Niewystarczająca oferta wsparcia dla rodzin z dziećmi – brak poradni rodzinnej; – Wydłużona procedura adopcyjna dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, co powoduje długotrwałe przebywanie dzieci w pieczy zastępczej bez szans na rozwój w rodzinach adopcyjnych;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Dostęp do pozyskania środków zewnętrznych, realizacja projektów; – Wsparcie istniejących rodzin zastępczych; – Wspieranie działań pracowników PCPR przez specjalistów: psychologa, prawnika; – Większa liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną; – Podnoszenie wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych; – Utrzymywanie standardów PO-W; – Programy pomocowe MRiPS; – Wzrost aktywności samorządu gminnego w zakresie wspierania dziecka i rodziny; – Traktowanie młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą jako grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym i kierowanie do niej większej liczby działań pomocowych; – Zmiana nastawienia środowiska lokalnego jak również pracodawców do osób, które wychowywały się w pieczy zastępczej; 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej; – Wypalenie zawodowe rodzin zastępczych; – Postawa roszczeniowa osób korzystających z pomocy; – Ograniczone możliwości wsparcia wychowanków w procesie usamodzielniania; – Mała liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze wspierania dziecka i rodziny; – Zmiany w zakresie finansowania opieki nad dzieckiem i rodziną; – Ograniczenie środków finansowych na poziomie państwa i samorządu; – Niestabilność systemu prawnego;

VII. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

7.1. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024–2026 jest

Rozwój systemu pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim

Cel ten będzie realizowany poprzez sześć celów szczegółowych, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

1. Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych
2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom zastępczym i rodzinnym formom pieczy zastępczej w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
3. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i utrzymywanie standardów ich funkcjonowania
4. Wzmacnianie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w pieczy zastępczej
5. Wzmocnienie kwalifikacji pracowników PCPR i Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
6. Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Realizację powyżej przedstawionych celów szczegółowych oraz wskaźniki i efekty zaplanowanych w ramach Programu działań przedstawia tabela w rozdziale 7.2.

7.2. CELE SZCZEGÓŁOWE, ZAPLANOWANE DZIAŁANIA I PRZEWIDYWANE EFEKTY

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
1.	TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA NOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH					
1.1.	Promocja rodzicielstwa zastępczego – zamieszczanie informacji propagujących rodzicielstwo zastępcze na stronie internetowej PCPR, w lokalnych mediach, organizowanie akcji informacyjnych, organizowanie spotkań integracyjnych rodzin zastępczych, imprez kulturalno-rekreacyjnych promujących rodzicielstwo zastępcze (obchody dnia rodzicielstwa zastępczego)	<ul style="list-style-type: none"> – liczba publikacji prasowych, internetowych, spotkań, – liczba osób biorących udział w spotkaniach integracyjnych, imprezach kulturalno-rekreacyjnych 	Powiat PCPR Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Wzrost liczby osób zainteresowanych tematyką rodzicielstwa zastępczego Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej poprzez podejmowanie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych, Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych (sponsorzy)
1.2.	Organizowanie szkoleń i kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka – przeprowadzanie naboru kandydatów, diagnozy, szkolenia kandydatów, dokonywanie kwalifikacji.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych, – Liczba osób zakwalifikowanych do szkolenia i przeszkolonych – liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych 	PCPR – Organizator pieczy zastępczej, instytucje szkolące – zlecenie usługi	2024-2026 sierpień-grudzień	Wzrost liczby rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka Wzrost liczby osób zakwalifikowanych do sprawowania pieczy zastępczej	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
1.3.	Tworzenie rodzin zastępczych zawodowych	- liczba nowych rodzin zastępczych zawodowych	Powiat PCPR	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Wzrost liczby rodzin zastępczych zawodowych	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych
2.	ZAPEWNIENIE PROFESJONALNEGO WSPARCIA RODZINOM ZASTĘPCZYM I RODZINNYM FORMOM PIECZY ZASTĘPCZEJ W PRAWIDŁOWYM PEŁNIENIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH					
2.1.	Działania edukacyjne, zwiększenie dostępności szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych – podniesienie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców zastępczych	- liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji dla rodzin zastępczych - liczba osób uczestniczących w szkoleniach	PCPR – Organizator pieczy zastępczej Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Wzrost kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą Poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych
2.2.	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, prawnego dla rodzin zastępczych i ich wychowanków	- liczba zatrudnionych pracowników socjalnych, - liczba godzin pracy psychologa - liczba godzin pracy prawnika	Powiat PCPR	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych
2.3.	Kontynuowanie i rozwijanie działalności grupy wsparcia dla rodzin zastępczych	- liczba spotkań grupy wsparcia - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	PCPR rodziny zastępcze	2024-2026 1 raz na kwartał	Wzrost liczby osób uczestniczących w spotkaniach grupy wsparcia	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
2.4.	Obejmowanie rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownika socjalnego – udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów i pojawiających się trudności wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> –liczba zatrudnionych koordynatorów –liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora –liczba pracowników socjalnych pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielniającymi się wychowankami –liczba rodzin objętych wsparciem pracownika socjalnego 	PCPR – Organizator pieczy zastępczej	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Zapewnienie wszystkim rodzinom zastępczym i usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej wsparcia koordynatora / pracownika socjalnego	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych
3.	PROWADZENIE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I UTRZYMYWANIE STANDARDÓW ICH FUNKCJONOWANIA					
3.1.	Stale utrzymywanie obowiązujących standardów usług opiekuńczo-wychowawczych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego w strukturach Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie. Stosownie do obowiązujących standardów określonych w przepisach prawnych w tym zakresie.	<ul style="list-style-type: none"> –liczba miejsc statutowych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych –liczba wychowanków umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 	Powiat CAoPO-W PCPR	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Zapewnienie odpowiednich warunków pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR, CAoPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2 Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
3.2.	Zapewnienie miejsca w placówce dzieciom wymagającym umieszczenia w pieczy instytucjonalnej	<ul style="list-style-type: none"> –liczba wydanych i zrealizowanych postanowień dot. umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej –liczba wydanych skierowań 	Powiat CAoOPO-W PCPR	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Realizacja wszystkich postanowień Sądu o umieszczeniu dzieci z terenu powiatu skierniewickiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR, CAoOPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2
4.	WZMACNIANIE ROZWOJU POZNAWCZEGO, EMOCJONALNEGO I SPOŁECZNEGO DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ					
4.1.	Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapii wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej stosownie do potrzeb.	<ul style="list-style-type: none"> –liczba zatrudnionych w PCPR i CAoOPOW specjalistów /godzin pracy – pracujących z wychowankami pieczy zastępczej –liczba porozumień dotyczących wsparcia dla wychowanków pieczy zastępczej 	Powiat CAoOPO-W PCPR PPPP	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Dostępność do usług poradnictwa specjalistycznego dla wychowanków pieczy zastępczej	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR, CAoOPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2, PPPP
4.2.	Udzielanie wsparcia i pomocy w zakresie rozwoju zainteresowań i organizacji czasu wolnego, w tym wypoczynku letniego wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> –liczba wychowanków PO-W korzystających z różnych form wypoczynku –liczba przyznanych dofinansowań do wypoczynku –kwota przyznanych dofinansowań do wypoczynku 	Powiat PCPR CAoOPO-W Rodziny zastępcze	2024-2026 przez cały okres realizacji programu / czerwiec-sierpień	Wzrost liczby dzieci korzystających z różnego rodzaju form rozwijania zainteresowań i spędzania czasu wolnego, w tym wypoczynku poza miejscem zamieszkania	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR CAoOPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2 Środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
4.3.	Organizowanie pomocy w obszarze edukacji i zdrowia	–liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego –liczba wychowanków posiadających orzeczenie o niepełnosprawności	Powiat, PCPR, CAđOPO-W, we współpracy z instytucjami edukacyjnymi i służby zdrowia, służbą kuratorską	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Ścisła współpraca z instytucjami edukacyjnymi i placówkami służby zdrowia i kuratorami sądowymi na rzecz wychowanków pieczy zastępczej	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR CAđOPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2
5.	WZMACNIANIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW PCPR I PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH					
5.1.	Zatrudnianie kadry posiadającej odpowiednie kwalifikacje i umiejętności, spełniającej wymagania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	–Kwalifikacje kadry zatrudnionej w PCPR i CAđOPO-W oraz PO-W	Powiat PCPR CAđOPO-W PO-W Nr 1 PO-W Nr 2	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Zapewnienie profesjonalnej kadry pracującej z wychowankami pieczy zastępczej	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR CAđOPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2
5.2.	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników merytorycznych PCPR i kadry wychowawczej placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, kursach, studiach podyplomowych.	–liczba szkoleń, w których uczestniczą pracownicy –liczba osób uczestniczących w szkoleniach	PCPR CAđOPO-W PO-W Nr 1 PO-W Nr 2	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Wzrost kompetencji kadry PCPR i POW	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR CAđOPO-W, PO-W Nr 1, PO-W Nr 2, PPPP

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
6.	ZAPEWNIENIE POMOCY I WSPARCIA USAMODZIELNIAJĄCYM SIĘ WYCHOWANKOM PIECZY ZASTĘPCZEJ					
6.1.	Wsparcie w realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia i pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń – na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie	<ul style="list-style-type: none"> –liczba wychowanków objętych pomocą finansową na kontynuowanie nauki, –liczba wychowanków objętych pomocą finansową na usamodzielnienie –liczba wychowanków objętych pomocą na zagospodarowanie –kwoty przyznanych świadczeń na kontynuowanie nauki –kwoty przyznanych świadczeń na usamodzielnienie –kwoty przyznanych świadczeń na zagospodarowanie 	PCPR, CAđOPO-W opiekunowie usamodzielnienia	2024-2026 przez cały okres realizacji programu / okres badania wskaźników styczeń- grudzień	Objęcie wszystkich wychowanków wsparciem finansowym zgodnie z IPU	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR
6.2.	Zapewnienie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, w tym psychologicznego i prawnego	<ul style="list-style-type: none"> –liczba wychowanków realizujących Indywidualny Program Usamodzielnienia. –liczba pracowników udzielających pomocy i wsparcia 	PCPR	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym Wsparcie w realizacji indywidualnych programów	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR

L.p.	Planowane działania	Wskaźniki	Realizator/ Partnerzy	Termin realizacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
		usamodzielniającym się wychowankom			usamodzielnienia,	
6.3.	Udzielanie wsparcia i pomocy w uzyskaniu i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu zatrudnienia i odpowiednich warunków mieszkaniowych	–liczba wychowanków realizujących Indywidualny Program Usamodzielnienia, –liczba zakończonych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia	PCPR, CAAdOPO-W opiekunowie usamodzielnienia przy współpracy z PUP, instytucjami edukacyjnymi, urzędami gmin, organizacjami pozarządowymi rodzinami wychowanków	2024-2026 przez cały okres realizacji programu	Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych, podejmowania pracy oraz poprawy warunków mieszkaniowych	Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych – PCPR

7.3. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zgodnie z nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oprócz corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych należy także tworzyć plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Plany te wyznaczą kierunki działań w ramach zaplanowanych do realizacji wyżej opisanych celów szczegółowych Programu.

7.3.1. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej jest priorytetowym kierunkiem działań z zakresu pieczy zastępczej w Powiecie Skierniewickim.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator pieczy zastępczej w powiecie skierniewickim w ramach swojego funkcjonowania podejmuje działania promujące rodzicielstwo zastępcze, wspiera istniejące rodziny zastępcze oraz poszukuje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Działania te prowadzone są w trybie ciągłym.

Szczegółowy zakres, harmonogram, wskaźniki oraz przewidywane efekty działań podejmowanych w zakresie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Skierniewickim przedstawia opis celów szczegółowych – rozdział VII Programu.

Tworzenie nowych form rodzinnej pieczy zastępczej realizowane będzie poprzez działania w ramach celu szczegółowego nr 1 *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026*:

1. Tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych

- 1) Promocja rodzicielstwa zastępczego
- 2) Organizowanie szkoleń i kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- 3) Tworzenie rodzin zastępczych zawodowych

Wzrost kompetencji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej będzie realizowany w szczególności poprzez działania w ramach celu szczegółowego nr 2 Programu:

2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom zastępczym i rodzinnym formom pieczy zastępczej w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

- 1) Działania edukacyjne, zwiększenie dostępności szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych
- 2) Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, prawnego dla rodzin zastępczych i ich wychowanków
- 3) Kontynuowanie i rozwijanie działalności grupy wsparcia dla rodzin zastępczych
- 4) Obejmowanie rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownika socjalnego

Działania realizowane w ramach celów szczegółowych nr 4 i 6 Programu:

4. Wzmacnianie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w pieczy zastępczej

- 1) Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapii wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej stosownie do potrzeb.
- 2) Udzielanie wsparcia i pomocy w zakresie rozwoju zainteresowań i organizacji czasu wolnego, w tym wypoczynku letniego wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej
- 3) Organizowanie pomocy w obszarze edukacji i zdrowia

6. Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

- 1) Wsparcie w realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia i pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń – na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie
- 2) Zapewnienie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, w tym psychologicznego i prawnego
- 3) Udzielanie wsparcia i pomocy w uzyskaniu i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu zatrudnienia i odpowiednich warunków mieszkaniowych

Ukierunkowane są na wsparcie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

7.3.2. Plan ograniczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej

W Powiecie Skierniewickim od wielu lat przestrzegana jest zasada, że w przypadku zaistnienia konieczności zapewnienia dzieciom opieki zastępczej, priorytetem jest zapewnianie tej opieki przede wszystkim w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Najpierw poszukuje się osób mogących zapewnić dziecku opiekę wśród członków dalszej rodziny: dziadkowie, rodzeństwo, dalsza rodzina, później szuka się rodzin niespokrewnionych, w tym zawodowych. Dopiero po wyczerpaniu wszystkich możliwości zabezpieczenie dziecka następuje w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31.12.2023 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa 7 wychowanków pochodzących z terenu Powiatu Skierniewickiego:

- ❖ 6 wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie własnego powiatu,
- ❖ 1 wychowanek w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza powiatem – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego w Golubiu-Dobrzyniu (umieszczenie w 2022 roku).

W roku 2023 na 6 wydanych skierowań do Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie, tylko jedno dotyczyło wychowanka pochodzącego z terenu powiatu skierniewickiego.

W powiecie skierniewickim funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego. Są to:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1, Strobów 28
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2, Strobów 28A

funkcjonujące w strukturach Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie.

Obydwie placówki spełniają standard w zakresie ilości dzieci umieszczonych w placówce tj. w każdej z placówek jest 14 miejsc statutowych. Placówka

Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 osiągnęła standard w zakresie ilości dzieci umieszczonych w placówce w 2021 roku.

Aktualnie w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 umieszczonych jest 14 wychowanków, natomiast w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 umieszczonych jest 15 wychowanków – po uzyskaniu zezwolenia Wojewody Łódzkiego na umieszczenie kolejnego dziecka pomimo przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Prowadzone przez Powiat Skierniewicki Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Strobowie usytuowane są w otoczeniu parku. Wychowankowie mają przestrzeń do swobodnej zabawy i spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu. Teren wokół placówek jest atrakcyjnie zagospodarowany – urządzone plac zabaw, boisko, miejsce do grillowania itp.

Placówki są regularnie remontowane, przez co osiągnęły bardzo wysoki standard mieszkaniowy. Dzieci umieszczone są w pokojach 1 lub 2 osobowych. Każde z dzieci ma osobne łóżko, biurko do pracy oraz szafy. Wyposażenie pokoi jest zgodne z wiekiem oraz zainteresowaniami dzieci. Przeprowadzono także gruntowne remonty łazienek, toalet oraz kuchni i innych pomieszczeń wspólnych. Dzieci posiadają warunki zbliżone do warunków domowych. Wychowankowie mają zapewnioną pomoc wykwalifikowanej kadry oraz możliwość uczestniczenia w dodatkowych zajęciach rozwijających zarówno na terenie placówki (sala integracji sensorycznej, komputerowa, terapii zajęciowej, gabinety pedagoga/psychologa), jak i poza placówką, stosownie do indywidualnych potrzeb.

Opiekę nad wychowankami sprawuje wysoko wykwalifikowana kadra.

Szczegółowy zakres, harmonogram, wskaźniki oraz przewidywane efekty działań podejmowanych w zakresie utrzymywania standardów w funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego placówkach opiekuńczo-wychowawczych przedstawia opis celów szczegółowych – rozdział VII Programu.

Działania w zakresie utrzymywania standardów w funkcjonujących na terenie powiatu placówkach opiekuńczo-wychowawczych są zaplanowane w ramach realizacji celu szczegółowego nr 3 *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Skierniewickim*:

3. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i utrzymywanie standardów ich funkcjonowania

- 1) Stałe utrzymywanie obowiązujących standardów usług opiekuńczo-wychowawczych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu skierniewickiego w strukturach Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie
- 2) Zapewnienie miejsca w placówce dzieciom wymagającym umieszczenia w pieczy instytucjonalnej.

VIII. BENEFICJENCI PROGRAMU

Beneficjentami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Skierniewickim na lata 2024-2026 są:

1. Dzieci i młodzież wychowująca się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej;
2. Dzieci i młodzież opuszczająca instytucjonalne i rodzinne formy pieczy zastępczej;
3. Rodzice zastępczy
4. Pracownicy PCPR i kadra placówek opiekuńczo-wychowawczych;
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Skierniewickim jest Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

Program będzie realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach przy współpracy:

- Rodzin zastępczych;

- Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie i Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych;
- Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skierniewicach;
- Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego,
- Placówek oświatowych,
- Policji;
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego;
- Organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny, Kościołów i związków wyznaniowych;
- Placówek służby zdrowia – szpital, NZOZ-y, Poradnie specjalistyczne w tym PZP.
- i innych.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU I EWALUACJA

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024–2026 w Powiecie Skierniewickim odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji zadań ujętych w Programie, m.in. w oparciu o:

- sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- prowadzoną dokumentację rodzin zastępczych,
- prowadzoną dokumentację usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej,
- umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej,
- umowy cywilnoprawne i porozumienia dotyczące świadczenia pracy/usług na rzecz osób sprawujących pieczę zastępczą i wychowanków pieczy zastępczej,
- listy obecności na szkoleniach, konferencjach, grupach wsparcia,
- zaświadczenia, certyfikaty ze szkoleń,
- zaświadczenia kwalifikacyjne,
- ankiety ewaluacyjne.

Analizę danych statystycznych PCPR będzie prowadził w odstępach rocznych w I kwartale po zakończeniu każdego roku obowiązywania Programu

Monitoringowi będą podlegać wszystkie zadania zawarte w programie.

Informacje te przedkładane będą Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu przez Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach wraz z corocznym sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.